

The Living Library

Meerjarenplan 2021–2025

Meerjarenplan 2021–2025

The Living Library

De *Living Library* is een bibliotheek als levendige plek op de Campus en online, waar de wetenschap zichtbaar en voelbaar is, waar iedereen terecht kan om te vinden wat hij zoekt en meer.

De *Living Library* is een plek waar iedereen komt om kennis te delen en er zeker van kan zijn dat onderzoeksresultaten goed beheerd, veilig bewaard, eenvoudig, vrij toegankelijk en vindbaar gemaakt worden. Waar de 'buzz' van de universiteit te voelen is. Waar iedereen zich thuis, vrij en veilig voelt om zichzelf te zijn.

Het is een actieve gemeenschap waarbinnen onderzoekers, docenten en studenten kennis creëren, onderzoeksresultaten en leermaterialen publiceren, delen, gebruiken, elkaar ontmoeten en inspireren. De medewerkers van de bibliotheek zijn er om hen hierbij te helpen.

De *Living Library* is een organisatie die beweegt en innoveert, met mensen die in contact staan met elkaar, de maatschappij, de universiteit en met bibliotheek collega's in binnen- en buitenland.

We leren en weten van de nieuwste ontwikkelingen in informatievoorziening en vertalen deze naar bruikbare toepassingen voor de VU.

De oude vertrouwde traditionele bibliotheek, geurend naar boeken en leren fauteuils, met serene stilte en licht van leeslampjes op lange houten tafels, is een vertrouwd beeld en roept nog steeds bij de meeste mensen een positief gevoel op. Dat concept van bibliotheek, als sterk merk, bestaat nog, al ziet deze er tegenwoordig vaak anders uit en bevindt de moderne bibliotheek zich niet alleen op locatie, maar ook online. De bibliothecaris is er ook nog, niet als grijze dame met bril en knotje, manend tot stilte, maar als gastvrouw (m/v), gids, hulp, inspirator en innovator. De bibliotheek leeft en beweegt, bestaat uit mensen die delen, consumeren, creëren, schrijven en leren. De omgeving van de bibliotheek verandert razendsnel

en de bibliotheek verandert mee, maar is nog steeds een bibliotheek.

De nieuwe, levende bibliotheek is minder stil dan de oude. Kennis delen we niet alleen online maar ook in persoon. De aantrekkingskracht van de bibliotheek als plek waar je omringd wordt door kennis, maakt de bibliotheek ook tot ontmoetingsplek. De bibliothecaris van nu organiseert die ontmoeting en zorgt voor verbinding binnen de universiteit tot ver daarbuiten. In de bibliotheek klopt het hart van de universiteit en daar gaan we heen voor inspiratie, om voort te bouwen op wat er al is en bedenken wat je daar nog meer van wilt maken.

Het beschikbaar stellen van kennis was ooit collectioneren, het kopen en bewaren van boeken. Nu gaat het om ontdekken, zoeken en vinden in alle

wereldwijd beschikbare bronnen en collecties. En om het ondersteunen van publiceren en open delen in Open Access. De bibliotheek zorgt ervoor dat resultaten uit onderzoek en onderwijs niet verloren gaan. De oude collecties zijn er ook nog, worden zorgvuldig beheerd en nu ook innovatief gebruikt in onderwijs en onderzoek, met een nieuw leven door digitalisering en nieuwe presentatietechnieken als VR, 3D-printing en augmented reality.

Om een echte *Living Library* te zijn, hebben we drie ambities. Hieronder zijn deze kort samengevat en in dit Meerjarenplan worden ze verder uitgewerkt.

Ambitie 1

We zijn een inspirerende ontmoetingsplek voor mensen en kennis

Bibliotheken zijn bij uitstek plekken voor ontmoeting en sociale interactie. We creëren de komende jaren in alle gebouwen op de Campus levendige bibliotheken. We richten de ruimten in met boeken, kunst en erfgoed waardoor ze eruit zien als bibliotheken maar waarmee we ook een VU-uitstraling aan de ruimte geven. Het worden plekken waar mensen zich thuis en verbonden voelen met de VU.

Naast concentratieplekken om stil te studeren, worden de bibliotheken plekken waar studenten, docenten en wetenschappers in aanraking komen met interessante mensen, verhalen, literatuur en wetenschappelijke informatie. In de bibliotheken ontwikkelen studenten, docenten en onderzoekers samen nieuwe kennis. De bibliotheekmedewerkers zijn daarbij beschikbaar voor vragen en advies, op locatie en online.

De afgelopen jaren hebben we op basis van deze visie al diverse ruimtes ingericht. Voorbeelden zijn de Studiezaal 'De Verdieping' op 2B, de Researchers Room for Classics, beide in het Hoofdgebouw en de Onderwijswerkplaats in NU. Met de daar opgedane kennis en ervaring gaan we nu studiezalen op de hele Campus transformeren. Met deze ambitie dragen we bij aan de doelen voor A Broader Mind en een bruisende, innovatieve en Sociale Campus uit de VU Strategie.

Ambitie 2

Vinden en gevonden worden: alle informatie voor impact in wetenschap en maatschappij

Onderzoekers, docenten en studenten hebben te maken met een enorme information-overload. Het is moeilijk om alle relevante informatie en data te vinden. Met systematische reviews en geavanceerde zoektechnieken helpt de bibliotheek daarbij. Dat doen we nu nog vooral bij geneeskunde, vanaf 2021 gaan we dit uitbreiden naar andere vakgebieden. Om niet alleen te zoeken naar tekst, maar ook naar data en beeld, bieden we een breder palet aan informatie aan. Wereldwijd werken bibliotheken aan Linked (Open) Data, een manier om de diverse vormen van informatie vindbaar te maken. Wij zijn hierbij aangesloten en implementeren deze nieuwe vorm van ontsluiting in Nederland om in te zetten voor de VU.

Met de VU-gemeenschap zorgen we ervoor dat Open Science de nieuwe manier van werken wordt. Hiermee bevorderen we de verspreiding van de resultaten van het onderzoek aan de VU. Met behulp van Research Intelligence laten we de wetenschappelijke en maatschappelijke impact van het VU-onderzoek zien. Met deze ambitie dragen we bij aan de doelen uit de VU Strategie voor een nieuwe systematiek van erkennen en waarderen, het verbeteren van wetenschappelijke reputatie en het verder digitaliseren van bedrijfsvoering, onderwijs en onderzoek.

Ambitie 3

Materiaal om mee te leren

De information-overload stelt studenten voor een uitdaging: Hoe weten zij wat betrouwbare (wetenschappelijke) informatie is en hoe vinden ze die?

De bibliotheek helpt met online advisering, cursussen en als gids in het uitdijende informatielandschap. Digitale leermiddelen worden steeds diverser en nieuwe technieken worden ingezet om onderwijs interactief, blended en toekomstbestendig te maken. We gaan docenten en studenten daarbij helpen. En als dat nieuwe onderwijsmateriaal open beschikbaar wordt gemaakt, kunnen docenten elkaars materiaal gebruiken en kunnen meer mensen dan alleen de huidige studenten gebruik maken van het materiaal en zich hun leven lang blijven ontwikkelen. Zo leveren we een bijdrage aan open onderwijsaanbod in de wereld. Daarnaast zetten we ook onze bijzondere collecties en erfgoed in en promoten gebruik in het onderwijs op een innovatieve manier.

Deze ambitie draagt bij aan de doelen voor toekomstbestendige onderwijsvormen en een leven lang ontwikkelen in de VU Strategie.

Hoe gaan we samen onze ambities realiseren?

Als UB zorgen we voor ondersteuning van alle onderzoekers, docenten en studenten, organiseren we activiteiten en ontmoeting, en zijn we op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening. Dit zijn de drie rollen waarin wij onze ambities willen realiseren:

Ontzorgger

Met onze praktische ondersteuning nemen we onderzoekers en docenten werk uit handen en maken we het studenten makkelijker. We denken mee en adviseren, maar voeren ook de praktische werkzaamheden uit. Boeken en tijdschriften zetten we klaar, we selecteren, bestellen, kopen en ontsluiten licenties, we zorgen voor betrouwbare zoekresultaten en bieden tools en technieken voor onderzoeksdata aan. Dit operationele deel van ons werk staat aan de basis van onze dienstverlening en bouwt voort op expertise en competenties die van oudsher bij de bibliotheek aanwezig zijn.

Verbinder

Als UB werken wij met iedereen en voor iedereen in de universiteit en daarbuiten en vervullen daarbij vaak een rol van organisator en aanjager. Als centrale dienst, maar wel direct verbonden met onze primaire processen, kunnen we activiteiten bij de verschillende faculteiten aan elkaar verbinden en zo samen vooruit brengen. Onze deelname aan VU-gremia voor onderzoek en onderwijs, sterke facultaire bibliotheekcommissies én betrokkenheid bij studenten medezeggenschap zijn daarvoor belangrijk middelen.

Innovator

De *Living Library* is continu in beweging en de mensen bij de bibliotheek lopen voorop in ontwikkelingen in het informatielandschap. We maken actief deel uit van nationale en internationale innovatieve projecten en zetten nieuwe methoden en technieken in bij de VU, samen met onderwijs- en onderzoeksondersteuners.

Om de komende jaren bovenstaande rollen op hoog niveau en professioneel te kunnen blijven vervullen, is het noodzakelijk dat medewerkers zichzelf herkennen in de rol(len) die horen bij hun functie en specialisme. Idealiter werken zij, al dan niet samen met collega's en/of leidinggevende, aan hun eigen en elkaars ontwikkeling om aansluiting te houden met relevante interne- en externe ontwikkelingen. Voor alle UB medewerkers vinden we de competenties eigenaarschap, ondernemend, kennis delen en overbrengen, analytisch en een open houding belangrijk en we gaan elkaar helpen deze competenties bij te houden en verder te ontwikkelen.

We werken samen, ieder met eigen verantwoordelijkheid, gericht op dienstverlening en open voor nieuwe ideeën en een nieuwe, experimentele manier van werken. We werken als UB minder in traditionele afdelingen, maar interdisciplinair aan projecten zodat inzichten uit verschillende disciplines samenkomen om onze doelen te verwezenlijken.

Ontwikkelingen in de komende vijf jaar

In de VU Strategie zijn ontwikkelingen benoemd die bepalend zijn voor het functioneren van de universiteit. Deze werken door voor de UB.

Digitalisering verandert de vorm en inhoud van onderwijs, onderzoek, ontmoeten en het presenteren van collecties

Nieuwe werkvormen in onderwijs en onderzoek, zoals Open Science, FAIR data en Open Education, veranderen de contentbehoefte en de vorm van de resultaten. Ontmoetingen vinden steeds meer online of in hybride vorm plaats en digitale presentaties van collecties zijn cruciaal om een (groot) publiek te bereiken. Met dit alles verandert ook wat de bibliotheek beschikbaar stelt en de ondersteuning daarbij.

Verschuiving van overdracht van informatie naar verwerving en toepassing van kennis

Wij ondersteunen en geven onderwijs in informatievaardigheden, waarin studenten leren informatie en kennis te vinden, te valideren en zelf ook leren met kwaliteit bij te dragen aan een uitdijende wereld van informatie en kennis.

Leven lang ontwikkelen, flexibilisering en personalisering van onderwijs worden de norm

Materiaal dat gebruikt wordt om mee te leren is voor meer mensen relevant en wordt flexibel en gepersonaliseerd ingezet. Daarmee verandert ook de manier waarop wij het materiaal beschikbaar stellen.

Onderzoek moet zijn betekenis bewijzen en impact hebben

De gegevens over onderzoeksresultaten zijn een belangrijke bron voor het laten zien van betekenis en impact. Met het onderzoeksregistratiesysteem Pure en de analyses van Research Intelligence spelen wij daarin een grote rol.

De omvang en complexiteit van maatschappelijke vraagstukken nemen toe

De complexiteit van de maatschappij vraagt om samenwerking in een combinatie van disciplines en om mensen die daarmee om kunnen gaan. De bibliotheek als plek waar je omringd wordt door kennis maakt het tot een ontmoetingsplek van mensen, waar ruimte is om kennis te maken met verschillende disciplines, perspectieven en om verdieping en reflectie te vinden.

Open Science

Een nieuwe manier van onderzoeken, gebaseerd op openheid gedurende het onderzoeksproces en het open delen van resultaten, is niet meer een droombeeld voor een verre toekomst, maar voor steeds meer onderzoekers de realiteit van vandaag. Deze onderzoekers willen deze werkwijze uitdragen en zoeken ondersteuning om dit mogelijk te maken.

Internationale setting

Het aantal internationale studenten en medewerkers aan Nederlandse universiteiten groeit gestaag, ook in de huidige tijd met restricties door het Corona virus. De internationale omgeving bepaalt met wie onderzoek en onderwijs gedeeld worden en de samenwerkingsomgeving waar behoefte aan is.

Ambitie 1

We zijn een inspirerende ontmoetingsplek voor mensen en kennis

De universiteit is een gemeenschap van studenten, wetenschappers, docenten en medewerkers die samen de grenzen van kennis verleggen en met die kennis de maatschappij verrijken. Een plek voor vrije en nieuwsgierige geesten. In die traditie van de universiteit richten wij onze ruimtes in als Living Libraries, waar studenten samen met docenten en onderzoekers elkaar stimuleren in fundamenteel onderzoek en maatschappelijk engagement. Het zijn plekken waar wetenschap zichtbaar wordt en uit de kruisbestuiving tussen vakgebieden nieuwe ideeën voortkomen. Zo wordt de UB de aangewezen plek om in gesprek te komen met interessante mensen, hun verhalen, en om te stuiten op relevante literatuur en wetenschappelijke informatie.

Van studieplek naar bibliotheek

Ruimte voor rust en interactie zijn belangrijke voorwaarden om nieuwe kennis op te doen. We bieden daarom rustige, veilige en inspirerende studieplekken aan in alle gebouwen op de Campus en richten ruimtes in met alle voorzieningen voor samenwerken. De studieplekken zijn flexibel, veelzijdig en groeien mee met de wensen van onze gebruikers. Wie dat wil, kan ook 's avonds terecht bij de bibliotheken op de VU. De studieplekken worden inspirerende bibliotheken door de combinatie van services en een aangename inrichting met kunst, erfgoed, groen en boeken. Hier voelt men zich thuis én verbonden met de VU.

Hulp en ondersteuning

In de bibliotheek is hulp altijd binnen handbereik; onze medewerkers zijn makkelijk benaderbare en betrokken partners voor studenten die advies of hulp zoeken. Om onze vindbaarheid te verbeteren zoeken we onze gebruikers op met mobiele balies en informatiespecialisten die zichtbaar aanwezig zijn in de faculteiten (embedded librarians). Op de virtuele campus biedt de UB ondersteuning via onder andere online tutorials en peer to peer support.

Omboeken

Studenten omringen zich graag met boeken. Onze boeken staan echter in magazijnen en een groot deel daarvan wordt niet of zelden nog uitgeleend. We gaan uitzoeken welke boeken inhoudelijk niet meer relevant zijn doordat ze digitaal beschikbaar zijn of verouderd. We gaan het deel van de collectie dat echt geen inhoudelijk aanvullende waarde meer heeft (en elders in Nederland nog voorradig is) uit de depots halen en gebruiken om de studie- en ontmoetingsruimtes een speciale sfeer te geven door ze in te zetten als bouwstenen of grondstof voor kunstwerken van boeken, voor meubels of als inspirerende geluidsisolatie. We gaan ook aan de slag met boeken als inspiratie en richten open boekenkasten in op basis van thema's die onze gebruikers een ander perspectief kunnen geven.

Verhalen van de Campus

Interessante objecten van erfgoed en kunst prikkelen de verbeelding en stimuleren het ontwikkelen van A Broader Mind. Deze maken we dan ook zichtbaar met mobiele vitrines en pop-up tentoonstellingen. We zorgen ervoor dat de getoonde objecten een toegangspoort naar de nieuwste wetenschappelijke inzichten zijn. Daarvoor stellen we tentoonstellingen in co-creatie met studenten en medewerkers samen. In de VU ART SCIENCE gallery, de expositieruimte in het NU-gebouw, komen kunst en wetenschap samen en stimuleren we studenten en het brede publiek met andere ogen te kijken. Om tentoonstellingen levendiger te maken zetten we digitale technologie in zoals Virtual Reality, een Immersion Room en 3D-printing. Hierdoor wordt de mogelijkheid tot interactie groter. In de *Living Library* kunnen mensen op die manier, ongeacht kennisniveau en studieachtergrond, kennismaken met de verhalen van en achter onze boeken- en erfgoedcollecties. De thema's van onze exposities worden verdiept met debatten, lezingen en podcasts. Hieraan werken we samen met debatcentrum 3D, studie- en studentenverenigingen en diverse groepen binnen de VU-gemeenschap.

Studenten en medewerkers vinden bij de UB ook een literair-culturele programmering. We werken samen met partners binnen en buiten de VU om initiatieven rond boeken, verhalen en schrijven te faciliteren. Samen met lezers in faculteiten richten wij een Literaire Salon in, een plek voor lezen, schrijven en het verdiepende gesprek, waar het woord in al zijn verschijningsvormen wordt gevierd.

De bibliotheek als onderdeel van de open en levendige VU Campus zoekt actief de aansluiting bij activiteiten op de Zuidas en in Amsterdam. We werken samen met de andere bibliotheken en erfgoedinstellingen in Amsterdam aan tentoonstellingen met en over de stad en gezamenlijke toegang tot collecties en studieruimtes.

Ambitie 2

Vinden en gevonden worden: alle informatie voor impact in wetenschap en maatschappij

Wij zorgen dat onderzoekers alle relevante betrouwbare informatie kunnen vinden en dat hun eigen onderzoek en onderzoeksresultaten gevonden worden. Samen met de onderzoekers leren we wat Open Science inhoudt, hoe we gedurende alle fasen van het onderzoek samen kunnen werken en resultaten delen. We analyseren de impact van het VU-onderzoek en helpen onderzoekers daarmee hun doelen te bepalen.

Zoeken en vinden

De hoeveelheid beschikbare informatie is overweldigend geworden. Bibliotheken nemen daarom meer de rol in van gids die de gebruiker wegwijs maakt in de (digitale) information-overload dan die van opslag- en vindplek van informatie.

De komende jaren kunnen onderzoekers bij de informatiespecialisten van de UB terecht om een betrouwbaar overzicht van relevante data, informatie en literatuur te krijgen. Met systematische reviews zorgen we ervoor dat onderzoekers een zo compleet mogelijk inzicht krijgen in de beschikbare informatiebronnen. Daarmee versterken wij de interdisciplinariteit van VU-onderzoek en werken daarmee concreet aan de doelstellingen van A Broader Mind in Academia.

We introduceren geavanceerde zoekmethodes met behulp van Artificial Intelligence. Daarmee maken wij het zoekproces completer én minder arbeidsintensief. In onze zoeksystemen en browsers bouwen we geautomatiseerde en

intelligente suggesties voor content in, bijvoorbeeld via plug-ins die de gebruiker wijzen op relevante informatiebronnen.

De verwachte groei van Linked (Open) Data, de manier om content in diverse verschijningsvormen toegankelijk te maken, biedt veel kansen om informatie in alle breedte in beeld te krijgen. We gaan actief bijdragen aan de internationale ontwikkeling van deze nieuwe ontsluitingsmethode en onderzoeken hoe wij hiermee betere en completere zoekresultaten kunnen aanbieden.

Door de enorme hoeveelheid informatie wordt het kwalificeren van informatie nog belangrijker. Een kerntaak van de UB blijft daarom het helpen van onderzoekers en studenten om de informatie die zij vinden op waarde te schatten.

Duurzaam bewaren en beschikbaar maken

Academisch onderzoek levert veel soorten resultaten en gegevens op, zoals pre-prints, data management-plannen, datasets, projectvoorstellen, ethische aanvragen en reviews. In het kader van Open Science is transparantie in, en duurzame beschikbaarheid van, deze resultaten, onderzoeksmethodes en stappen in het onderzoeksproces gewenst. De FAIR-principes zijn daarvoor een belangrijke leidraad en de UB biedt persoonlijke hulp en tools aan om volgens die principes te kunnen werken.

Dit doen wij bijvoorbeeld door het verbeteren en uitbreiden van de mogelijkheden van onze onderzoek registratiesystemen. Ons doel is dat alle resultaten van VU-onderzoek geregistreerd, beheerd en (open) toegankelijk worden gemaakt. Dit doen wij met name via het Netwerk Research Data Support, waarin expertises van diensten en faculteiten worden gebundeld. Het Netwerk wordt een herkenbare plek voor alle vragen met betrekking tot Research Data Management. Behalve voor infrastructuur, training en advies zorgt het Netwerk RDS ook voor verbinding en uitwisseling tussen iedereen die met dit onderwerp bezig is.

Van onze bijzondere collecties en het VU-erfgoed hebben wij de afgelopen jaren een groeiend deel gedigitaliseerd en dit gaan we open en goed doorzoekbaar beschikbaar stellen. Via aantrekkelijke digitale exposities gepresenteerd, maar ook duurzaam bewaard en geschikt om gedetailleerd te doorzoeken ten bate van onderzoek.

Open publiceren

Open Access is een belangrijke pijler van Open Science, omdat dit zorgt voor een grotere beschikbaarheid van wetenschappelijke kennis voor onderzoekers en het bredere publiek. Wij gaan de VU helpen een 100% Open Access ratio te verkrijgen. Om dit te stimuleren gaan wij het zo laagdrempelig mogelijk maken voor onderzoekers om in Open Access te publiceren.

Zo maken wij hen bewust van de mogelijkheden binnen bestaande deals met uitgevers. Door het ontwikkelen van een Open Access dashboard krijgen faculteiten informatie over hun Open Access ratio en kansen om deze te vergroten. We maken ook eerder gepubliceerde artikelen open toegankelijk via ons onderzoeksregistratiesysteem Pure. Om Open Access op zoveel mogelijk manieren te stimuleren blijven wij onderzoeken welke publicatieplatforms en -modellen alternatieven kunnen bieden voor het beschikbaar stellen van onderzoeksresultaten.

Impact analyseren en vergroten

VU-onderzoek heeft impact op veel gebieden. Het aantonen van die impact is belangrijk voor het adequaat erkennen en waarderen van wetenschappers. Waar traditioneel vooral naar impactfactoren in peer-reviewed journals werd gekeken, wil de VU met A Broader Mind in Academia toe naar een evenwichtiger visie op erkennen en waarderen. Als informatiespecialisten ontwikkelen wij de expertise om interessante doorwerkingen van VU-onderzoek in de wetenschap én in de maatschappij te analyseren, zodat naast wetenschappelijke criteria ook maatschappelijke relevantie als kwaliteitscriterium kan worden meegewogen. Daarbij betrekken we de SDG's en aspecten van het VU-profiel zoals duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Met de analyses van wetenschappelijke en maatschappelijke impact leveren we ook de informatie op basis waarvan onderzoeksinstituten en onderzoeksgroepen keuzes kunnen maken die hun impact vergroten.

Naast het aantonen van de academische en maatschappelijke impact ondersteunen wij het erkennen en waarderen van Team Science. Dit doen wij bijvoorbeeld door verschillende (auteurs-) rollen binnen onderzoekspapers zichtbaar en deelbaar te maken. Dit biedt de mogelijkheid om verschillende bijdragen aan een onderzoeksproject te evalueren en om teamprestaties mee te nemen bij het waarderen van onderzoeksgroepen.

Nationale en internationale samenwerking

Als verbinder en innovator zet de UB stevig in op nationale en internationale samenwerking. Vernieuwend onderzoek is nodig om de beste ondersteuning voor Open Science, geavanceerd zoeken en vinden en impact analyses aan de VU te kunnen bieden. Dat onderzoek gebeurt in samenwerking, in een internationale context. We zijn actief betrokken bij Europese projecten (European Open Science Cloud), de Europese Alliantie voor Research Libraries (Liber) en de nationale community voor Open Access en FAIR Data. Wij ontwikkelen samen met de Nederlandse bibliotheken (UKB, SHB) en onze coöperatie voor ICT in onderwijs en onderzoek SURF. Met de Aurora Alliantie en het Aurora Netwerk werken wij aan impact analyses en Open Science.

Ambitie 3

Materiaal om mee te leren

We maken onderwijsmateriaal open beschikbaar, helpen studenten zoeken en stimuleren het gebruik van innovatieve onderwijsmaterialen.

Overal informatie en onderwijs

Ook studenten moeten hun weg zien te vinden in een overvol informatielandschap. Commerciële partijen bieden hun eigen educatieve platformen aan waar studenten online onderwijs kunnen volgen. Deze ontwikkelingen dagen traditionele onderwijsinstellingen uit om te reflecteren op wat de toegevoegde waarde is van een universitaire opleiding. Die meerwaarde wil de VU bieden door een studieomgeving te verzorgen waar studenten niet primair naar colleges gaan om kennis te vergaren, maar waar zij door betrokken docenten uitgedaagd worden een eigen visie te ontwikkelen op een grote hoeveelheid beschikbare informatie en hier tijdens colleges kritisch op te reflecteren. Juist in een tijd waarin informatie en educatie overal te vinden zijn, biedt de Campus een omgeving waar studenten en docenten elkaar uitdagen om hun grenzen te verleggen tijdens interactieve colleges.

Digitale technologieën kunnen docenten helpen om die doelen te realiseren. Experimenten met serious gaming, VR, 3D-printen en interactieve online tekstboeken beginnen langzaam door te dringen tot de onderwijspraktijk. Daarnaast groeit het aanbod van digitaal leermateriaal, doordat online en open onderwijs wereldwijd een snelle groei doormaakt. De VU zet met haar Strategie in op het open delen van kennis en ervaring om zo (maatschappelijke)

voortgang te bevorderen en daarom stimuleren wij Open Education als een van de pijlers van Open Science.

Vinden en gebruiken: didactische tools en onderwijscontent

De bibliotheek is een contentspecialist en informatiedeskundige, en voortbouwend op die ervaring creëren wij oplossingen en randvoorwaarden waarmee de onderwijsdoelen verwezenlijkt worden. We helpen docenten blended learning mogelijk te maken en adviseren hen bij het creëren en delen van online onderwijsmateriaal.

Het vinden en incorporeren van geschikt en divers onderwijsmateriaal wordt een belangrijke vaardigheid voor docenten. We geven advies over de beste content bij de gekozen onderwijsvormen. Toegang tot online leermaterialen wordt zo laagdrempelig mogelijk. We bieden tools en platforms aan die een betrouwbaar overzicht geven van het beschikbare didactische materiaal en die mogelijkheden bieden voor het hergebruik en het bewerken ervan. We introduceren geavanceerde zoeksystemen die ook multimedia kunnen scannen op relevante content. Voor het delen van onderwijsmateriaal helpen we docenten met alle vragen over auteursrechten, opslag en licenties.

Deze doelen gaan we realiseren binnen de VU als partner in het Network for Teaching and Learning (NT&L) en nationaal als deelnemer aan het nationale Versnellingsplan. Digitale

onderwijsvormen lenen zich bij uitstek om internationale projecten te realiseren. Daarom gaan we samen met onze partners, bijvoorbeeld in Aurora-verband, onderzoeken waar interessante samenwerkingsmogelijkheden liggen. Internationaal stimuleren we kennisdeling via LIBER en als lid van het European Network of Open Education Librarians.

Informatievaardigheden voor studenten: vinden, gebruiken en reflecteren

De opkomst van fake news, deep fakes en complottheorieën laat zien dat een kritische houding steeds belangrijker wordt. We verzorgen onderwijs voor studenten waarin zij leren informatie te vinden én deze op waarde te schatten. Dat breiden we uit met het leren reflecteren op gevonden informatie (bronnenkritiek), als belangrijke vaardigheid niet alleen in studie en onderzoek, maar vooral ook in de maatschappij. We ontwikkelen colleges en digitaal lesmateriaal en bieden deze aan via pop-up tutorials. Daardoor bieden we hulp op het moment en de plek dat onze gebruiker deze het meest nodig heeft.

Erfgoed voor onderwijs van de toekomst

Bijzondere Collecties van Erfgoed en Kunst kunnen aanzetten tot denken en zo leiden tot kritische reflectie. We gaan met docenten in gesprek over hoe objecten uit de collectie hen kunnen helpen met het ontwikkelen van stimulerende, object based learning colleges. Daarvoor zorgen we dat de collecties en de informatie erover beter

toegankelijk zijn en dat ook nieuwe vormen van digitale collecties (bijv. 3D en VR) beschikbaar komen. Ook nodigen wij studenten uit om samen met ons de mogelijkheden van de rijke erfgoedcollectie te verkennen voor hun studie en onderzoek.

Colofon

Tekst

Universiteitsbibliotheek, Vrije Universiteit Amsterdam
communicatie.ub@vu.nl

Vormgeving

Total Design

© Vrije Universiteit Amsterdam, 2021